

NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. RUGSĖJO 29 D. NUTARIMO NR. 1073 „DĖL PAGRINDINĖS ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIES IR BŪDO NUSTATYMO IR KEITIMO TVARKOS BEI SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
1.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2024-02-28 raštas Nr. 24-2185	<p>1. Tvarkos 13 punkte nurodytoje metodinių nurodymų dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarkoje^[1] numatytas <i>Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinis žemėtvarkos skyrius</i>, todėl šiame teisės akte numatytas teisinis reguliavimas turėtų būti aktualizuotas. Taip pat, Minėtas teisės aktas patvirtintas žemės ir miškų ūkio ministro įsakymu, o už žemės valdymo sritį^[2] nuo 2023 m. sausio 1 d. atsakingas aplinkos ministras, todėl žemės ūkio ministras nebeturi įgaliojimų keisti minėto teisės akto. Be to, pavedimas žemės ir miškų ūkio ministerijai priimti aptariamą teisės aktą buvo numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ 6 punkte, kuris neteko galios 1999 m. lapkričio 18 d. Įgaliojimas aplinkos ministrui priimti aptariamą teisės aktą turėtų kilti iš įstatyminio Vyriausybei suteikto įgaliojimo perįgaluoti, o jei tokio nėra, aktualiomis nurodyto teisės akto nuostatomis siūlytume papildyti Tvarką, žemės ir miškų ūkio ministro įsakymo pripažinimą netekusiu galios suderinant su Tvarkos pakeitimų įsigaliojimu. Pastaba aktuali ir Tvarkos 106¹ punktui.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nutarimo projektu siūloma atsisakyti kaip neturinčių teisinio pagrindo nuostatų, kad dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407, nagrinėjami ir turėto žemės sklypo ribos kartografuojamos Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka (Metodinių nurodymų dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ir miško ūkio ministerijos 1997 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 634 „Dėl Žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarkos“ (toliau - Metodinių nurodymų dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarka). Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme nėra nuostatų, kuriomis Vyriausybė turėtų įgaluoti atitinkamą instituciją, t. y. Aplinkos ministeriją nustatyti minėtą tvarką. Be to, manytina, kad Metodinių nurodymų dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarka buvo aktuali nuosavybės teisių atkūrimo pradžioje, kol nebuvo susiformavusios praktikos. Atsižvelgiant į tai, įvertinus aplinkybę, kad nuosavybės teisių atkūrimo procesas yra besibaigiantis, Nutarimo projekte numatoma nustatyti, kad dokumentus, nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407, be atskiros tai numatančios tvarkos nagrinės ir turėto žemės sklypo ribas kartografuos Nacionalinė žemės tarnyba, kaip kompetentinga institucija, t. y. institucija, nuo 2011 m. perėmusi nuosavybės teisių atkūrimo proceso vykdymą iš tuomečių apskričių administracijų. Nacionalinė žemės tarnyba prireikus,</p>

			gali nustatyti vidines procedūrų atlikimo tvarkas, susijusias su nuosavybės teisės patvirtinančių dokumentų nagrinėjimu ir buvusios žemėvaldos ribų nustatymu. Priėmus Nutarimo projektą, Metodinių nurodymų dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarka bus pripažinta netekusia.
		<p>2. Nutarimo projektas papildytinas Tvarkos nuostatų pakeitimais, visiškai atsisakant Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo^[3] (toliau – Atkūrimo įstatymas) nuostatų pakartojimo Tvarkoje (jei Tvarkoje tik pakartojamos Atkūrimo įstatymo nuostatos ir nėra įstatymą įgyvendinančio teisinio reguliavimo) arba pakeičiant jas nuorodomis į atitinkamas Atkūrimo įstatymo nuostatas (kai Tvarkoje numatytas konkrečią Atkūrimo įstatymo nuostatą įgyvendinantis teisinis reguliavimas). Pastaba <i>inter alia</i> aktuali Tvarkos 16 punkto antrajai ir trečiajai pastraipoms, pakartojančioms Atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 1 ir 10 dalis, Tvarkos 18 punkto pirmajai pastraipai, pirmaisiais dviem sakiniais pakartojančiai Atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 11 dalies nuostatas, Tvarkos 22 punkto pirmajai ir antrajai pastraipoms, atitinkamai pakartojančioms Atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 8 dalies pirmąjį sakinį bei 4 straipsnio 8 dalį nuo antrojo sakinio, Tvarkos 34 punkto antrajai ir trečiajai pastraipoms, pakartojančioms Atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1-2 punktų nuostatas, Tvarkos 34 punkto ketvirtosios pastraipos paskutiniajam sakiniui, kiek jis pakartoja Atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatas, Tvarkos aprašo 34 punkto penktosios pastraipos pirmajam sakiniui, pakartojančiam Atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatas, Tvarkos 71 punktui,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nutarimo projekto keičiamos nuostatos patikslintos taip, kad nebūtų kartojamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nuostatos, tačiau patikslintos tik tos, kurios ir keičiamos Nutarimo projektu. Nesutinkame su tuo, kad reikėtų peržiūrėti visas, net ir tas, kurių šiuo Nutarimo projektu nėra poreikio keisti. Šiuo Nutarimo projektu keičiamos tik tos nuostatos, kurių keitimo poreikis yra dėl 2023 m. gruodžio 14 d. priimto Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 1, 2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1-1 straipsniu įstatymas Nr. XIV-2337, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statuso ir pavadinimo pakeitimo“, kuriuo pakeistas Nacionalinės žemės tarnybos pavadinimas, o taip pat dėl 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Nacionalinės žemės tarnybos struktūros ir duomenų apsaugos pareigūno pateiktų pastabų dėl perteklinio asmens duomenų viešinimo.</p>

		<p>pakartojančiam Atkūrimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies nuostatas, Tvarkos 72 punktui, pakartojančiam Atkūrimo įstatymo 14 straipsnį, Tvarkos 76 punktui, pakartojančiam Atkūrimo įstatymo 15 straipsnį, Tvarkos 79 ir 80 punktams, pakartojantiems atitinkamai Atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 1 ir 2 dalis, Tvarkos 82 punktui, kiek jis pakartoja Atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 9 dalies nuostatas, Tvarkos 91 punktui, kiek jis pakartoja Atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 10 dalies 3 punktą.</p>	
		<p>3. Atskirai pažymėtina, kad Tvarkos 34 punkto ketvirtosios pastraipos pirmieji du sakiniai netiksliai pakartoja Atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą – šioje įstatymo nuostatoje nuosavybės teisių atkūrimas bendrojoje nuosavybėje, kaip pagrindinė sąlyga, nenumatyta. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Tvarkos 38 punkto penktosios pastraipos pirmasis sakinytis netiksliai pakartoja Atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 7 dalies nuostatas – įstatyme numatyta <i>mieste suformuotų naujų žemės sklypų bendras plotas</i>, o Tvarkoje siūloma formuluotė <i>Nacionalinės žemės tarnybos siūlomų rinktis naujų žemės sklypų atitinkamame mieste skaičius bendras plotas</i>.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Manome, jog tikslinga paminėti, kad 34 punkto nuostata, susijusi su nuosavybės teisių atkūrimu bendrojoje nuosavybėje, Nutarime yra nuo 2011 m. Pažymėtina, kad vadovaujantis minėta nuostata, Nacionalinė žemės tarnyba vykdė ir tebevykdo nuosavybės teisių atkūrimo procedūras. Atsižvelgiant į tai, kad šis procesas yra besibaigiantis, ir siekiant, kad pradėti procesai būtų užbaigti tomis pačiomis sąlygomis, Aplinkos ministerijos nuomone netikslinga atlikti 34 punkto pakeitimą, išimant nuostatas dėl galimybės atkurti bendrojoje nuosavybėje.</p>
		<p>4. Atkreipiame dėmesį, kad Tvarkos 23 punkte nurodyta aplinkos ministro tvirtinama metodika, kuri šiuo metu patvirtinta žemės ūkio ministro įsakymu^[5] (ir vis dar galioja), turėtų būti patvirtinta aplinkos ministro įsakymu iki Nutarimo projekte numatytų Tvarkos pakeitimų įsigaliojimo, antraip nuoroda į ją bus neaiški.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Kadangi šiuo metu dar nepakeista Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1998 m. balandžio 23 d. įsakymas Nr. 207 „Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos patvirtinimo“, siekiant aiškumo, Nutarimo projektas patikslintas vietoj minėtos metodikos nurodant „aplinkos ministro tvirtinama metodika“, t. y. nurodoma, taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme.</p>

		5. Siūlome įvertinti, ar Nutarimo projekte nebūtų tikslinga numatyti tikslią nutarimo įsigaliojimo datą, prie kurios būtų priderintas kitų šioje išvadoje paminėtų teisės aktų įsigaliojimas	Atsižvelgta iš dalies. Komentaras nurodomas prie 4 pastabos.
--	--	--	--
